

Nr 193.

Av herr **Gillström**, om inrättande av vissa nya tjänster vid Sidsjöns sjukhus.

I statsverkspropositionen (elfte huvudtiteln) har Kungl. Maj:t bl. a. upptagit antalet föreslagna nya tjänster på befintliga platser vid sinnessjukhusen till 17 för sjukvårdspersonal samt 1 för läkare. För dessa kategorier hade av medicinalstyrelsen föreslagits inrättande av 175 resp. 8 tjänster.

När principerna för den statliga sinnessjukvårdens upprustning, som utgjorde resultatet av statens sinnessjukvårdsberednings verksamhet, godtogs av statsmakterna 1950, var givetvis en av förutsättningarna för begränsningen av den kvantitativa utbyggnaden av denna vårdgren en rationalisering och intensifiering av de nuvarande sjukhusens medicinska verksamhet. En sådan kan emellertid inte äga rum utan en väsentlig utökning av all personal, framför allt läkare och sjukvårdspersonal. I detta hänseende är säkerligen medicinalstyrelsens förslag, som i sin tur bygger på de enskilda sjukhusdirektionernas äskanden, att betrakta som minimikrav. Även föregående år blev sinnessjukvårdens önskemål i vad avsåg utökning av antalet tjänster i stort sett obeaktade. Bortsett från att bristen på personal inom vitala sektioner av sinnessjukvården måste leda till en sjunkande standard av vården och därav följande långsammare omsättning, varigenom ju statsmakternas klart uttalade syfte, rationalisering i stället för utbyggnad med flera platser, motarbetas, så kommer också den så viktiga nyrekryteringen särskilt av läkare till de statliga sinnessjukhusen att ytterligare försämrast.

Ehuru undertecknad anser, att frågan om en höjning av sinnessjukhusens standard är en fråga av största betydelse för landet i dess helhet, må exempel på hur föga behoven beaktats lämnas endast från ett enda sjukhus, nämligen Sidsjöns sjukhus i Sundsvall. Vid detta sjukhus har direktionen begärt och medicinalstyrelsen föreslagit inrättande av ett flertal nya tjänster, av vilka emellertid Kungl. Maj:t upptagit endast en, socialassistent i lönegrad Cg 17 vid sjukhusets specialavdelning. Man hade emellertid bl. a. också hemställt om inrättande av en tjänst som läkare samt två tjänster som första sköterskor (1 som laboratoriebiträde, 1 på behandlingsavdelningen).

Angående läkartjänsten skriver medicinalstyrelsen: "Arbetet med patienterna inom specialavdelningen för psykopater vid Sidsjöns sjukhus är så krävande och omfattande, att det — förutom biträdande över-

läkaren — så gott som helt tager i anspråk en av läkarna i 29 lönegraden. Därigenom har arbetsbördan för sjukhusets övriga läkare blivit så stor, att vårdens effektivitet och kvalitet äventyras. Ytterligare en läkartjänst i Ce 29 bör av denna anledning inrättas." I sin redogörelse för inspektion av specialavdelningen vid Sidsjöns sjukhus den 4 och 5 november 1953 uttalar också överinspektören för sinnessjukvården i riket som sin mening, att "det är trängande nödvändigt, att huvudsjukhusets mansavdelningar får ytterligare en underordnad läkare".

På avd. M vid Sidsjöns sjukhus med ett vårdplatsantal på omkring 475 tjänstgör f. n. 1 överläkare, 1 förste läkare och, under tre dagar i veckan, 1 läkare, alltså $2\frac{1}{2}$ läkare på 475 patienter. Under förra året nyintogs på denna avdelning 325 patienter, vilket ger en omsättning på ca 68 %, ungefär densamma som för hela sjukhuset år 1953. Motsvarande siffra för fem år sedan (1948) var 48 %, det är alltså fråga om en stegring av 20 %. Under dessa fem år har ingen läkartjänst nytillkommit, behandlingsavdelningens organisation är densamma, ingen laboratorietjänst (f. n. 2 översköterskor) har nyinrättats och sjukvårdspersonalen på hela sjukhuset har endast stigit från 315 till 325.

Det ligger i sakens natur, att prestationerna inte kan hållas uppe på samma nivå utan risk för allvarlig nedslitning av den personal, som sett som en huvuduppgift att lojalt rätta sig efter statsmakternas intentioner. Detsamma gäller sjukhusets laboratorium, där man om ett laboratoriebiträde ej anställes måste överväga att indraga ett flertal viktiga rutinundersökningar. Detta i sin tur kommer att fördröja behandlingarnas insättande och därmed minska omsättningens storlek. Redan nu är väntetiden på sådana viktiga undersökningar som ämnesomsättningsprov ganska betydande. Utan en utökning av personalen på laboratoriet kan ej heller endokrinologisk laboratoriediagnostik, vartill eljest möjlighet finnes, införas. Beträffande sjukhusets behandlingsavdelning är situationen nästan katastrofal. Någon ökning av personalen här har ej skett sedan sjukhusets tillkomst för mer än tio år sedan (6 personer), men däremot har behandlingsavdelningarna fått övertaga större delen av den vanliga elchockbehandlingen, vartill för 2 år sedan kom den kramphämmande elbehandlingen, som bedrives under inseende av narkosläkare. Dessutom verkställer denna avdelning numera alla tuberkulinundersökningar bland patienter och personal jämte en del fysikalisk terapi. Vid alla dessa behandlingar upptager också förberedelserna, steriliseringen, rengöringen av instrument etc. en mycket betydande tid.

Som ett exempel på behandlingsavdelningens uppgifter må anföras ett ordinärt dagsprogram:

Under förmiddagen:

Insulinomabehandling 24 patienter

Under eftermiddagen:

Elbehandling med celocurin under narkos 18 patienter

Elbehandling med isomylnatrium 15—24 patienter

Varierande antal mellan

Elbehandling (utan intravenös inj.) 5—15 patienter.

Det är av yttersta vikt, att man på denna avdelning har en kvalificerad ersättare för översköterskan med ställning som första sköterska, så att man också får behålla den tränade personalen, varigenom svåra olyckshändelser kan undvikas. I likhet med vad som gäller för laboratoriepersonalen håller behandlingsavdelningens personal på att bli nedsliten av det forcerade arbetet, och förstärkning av densamma är oundgängligen nödvändig.

Undertecknad får med stöd av ovanstående hemställa,

att riksdagen ville besluta om inrättande vid Sidsjöns sjukhus av följande nya tjänster:

1 läkartjänst i Ce 29,

1 första skötersketjänst i Ce 12 (laboratoriebiträde),

1 första skötersketjänst i Ca 12 (behandlingsavdelning).

Stockholm den 27 januari 1954.

A. Gillström.